

Kako se održavaju  
umjetničke i kultur-  
no-povijesne zbir-  
ke našega grada

# Zbirke pod ključem

● Prije tridesetak godina evidentirano je 154 privatnih zbirki, danas ih ima još samo 56 ● Ipak, u posljednje dvije godine osjeća se veliki napredak u zaštiti tog umjetničkog i kulturnog blaga

Prije tridesetak godina u Zagrebu je bilo evidentirano čak 154 privatnih zbirki umjetničkih djela. Danas ih, međutim, ima jedva 56, budući da su se ostale, bilo zbog prava nasljeđivanja poslije smrti vlasnika, bilo zbog drugih načina otuđivanja, praktički »raspale«. Od postojećih zbirki veći je dio u privatnom vlasništvu građana, dok je manji dio darovanjem, otkupom, ili nekim drugim aranžmanom »prebačen« u društveno vlasništvo. Više od 300 građana poklonilo je Zagrebu brojne vrijedne predmete i umjetnička djela, ali se, na žalost, veći dio tih poklona nalazi u spremištima i nedostupan je očima javnosti.

Već ovi štiri podaci pokazuju da zaštita umjetničkih i kulturno-povijesnih zbiraka u našem gradu nipošto nije zadovoljavajuća i da bi stanje valjalo mijenjati. To je, zacijelo, i naglao delegata u Društveno-političkom vijeću Skupštine grada Zagreba MARKA BLAŽEVIĆA da postavi pitanje o stanju tih zbirki i o mjerama koje će se poduzeti za njihovu bolju i efikasniju zaštitu. Da »zavirimo« u odgovor koji je dao Gradski komitet za odgoj, obrazovanje, znanost, kulturu i fizičku kulturu.

Valja odmah naglasiti da je najveći dio problema vezanih uz zagrebačke zbirke zapravo naslijeđen, da je posljedica prijašnje fondovske politike, kada se nije dovoljno pažnje poklanjalo tom dijelu naše kulturne baštine. Već osnivanjem samoupravnih interesnih zajednica, uz mijenjanje

društveno-ekonomskih odnosa u kulturi i jačanje načela demokratičnosti putem delegatskog sistema, nastali su znatno povoljniji uvjeti za zaštitu privatnih zbirki u našem gradu.

Fondovima su se za zbirke koje su već bile darovane i bile čak izložene za javnost izdvajala tek minimalna, neznatna sredstva, a za zbirke u privatnom vlasništvu nije se osi-

guravalo ni dišara. »Mišost« bi uspio izboriti ponekad Regionalni zavod za zaštitu spomenika kulture, ali samo izuzetno i uz posebne i ustrajne zahtjeve. Budući da mnogi vlasnici nisu imali mogućnosti da sami održavaju zbirke, posljedica je bila neminovna: bile su osuđene na propadanje. Štoviše, želje i nastojanja pojedinih vlasnika da zbirke poklone gradu nisu baš uvijek bile dočekivane objeručke, pa su ih vlasnici darovali – drugim gradovima.

Problema s nekim darovanim zbirkama ima i dalje. Dok neki muzeji i galerije, u čijoj su nadležnosti poklonjene zbirke, doista stručno i propisno upravljaju tim kulturnim blagom, ima i suprotnih primjera: događa se da zbirka nije izložena, da se sredstva dodijeljena za zbirke ne troše namjenski i slično. A i samim darovateljima se dosad nije poklanjalo dovoljno pažnje, pa su mahom ostajali anonimni.

● Očita je danas potreba za što boljim i izgrađenijim sistemom čuvanja tog vrednog spomeničkog fonda i njegovog adekvatnog korištenja u kulturnom životu Zagreba. Činjenica da se u posljednje dvije godine osjeća znatno veća društvena briga i širi interes za zbirke, pa su provedene i neke uspješne akcije. Ali, očito je da još treba ubrzati rad na tom polju, to više što je broj vlasnika zbirki koji bi ih željeli pokloniti gradu iz dana u dan sve veći. A pogodnog prostora, stručnih radnika i organizacija koje bi se brinule za održavanje nema. (B. Su.)

## U DRUŠTVENOM VLASNIŠTVU

U društvenom su vlasništvu danas zbirke BENKA HORVATA (darovana), ANKE GVOZDANOVIĆ (darovana), JOZE KLJAKOVIĆA (darovana), BELE CSIKOS SESSIA (otkupljena), DRAGE i NADE MAGJER (darovana), zbirka numizmatike MANDL (otkupljena), zbirka LJUBE PE- NIĆ (darovana), VIKTORA KOVACICA (darovana), dr IVANA i CATE DUJŠIN-RI- BAR (darovana), IVANA GERERSDORFE- RA (darovana), NADE MIRJEVIĆ (darovana) i zbirka ANTE i VELTRUDE TOPIĆ MI- MARE (darovana).

U toku su razgovori u vezi s novim ponudama za darovanje zbirki MATIJE SKURIJENIA, IVANA PANCERA, DUŠANA DŽAMONJE, VANJE RADAUSA, te otku- pa zbirke SRECKA i ERNE ALBINI.